

RÖVID HIREK

KOPENHÁGA. A 100 éves kopenhági zsinagoga jubileumi ünnepségen X. Krisztián dán király is megjelent. A király válaszában az előjáróság üdvözlésére. Kijelentette, hogy különös öröme szolgál, hogy megjelenhetett a kopenhági zsidóság ünnepélyén, minthogy a zsidók az ország legjobb és legelőkeltebb polgárai.

Jeruzsálem. A palesztinai vasúttársaság az elmúlt hétközben 170 tisztviselőt épített le. Az arab lapok közlik, hogy a főmunkás Jeruzsálemben egy arab egyetemmel akar felállítani, amelyre már meg is indultak a gyűjtések. Eddig 4000 lant gyűlt össze az arab egyetem céljaira. Az arab executive képviselőiben Musa Kazim Pasa álltakozott a kormánytól a németországi zsidók bevándorlása ellen. A tiltakozó iratban az arabok arra hivatkoznak, hogy a zsidók Németországot is ép úgy lónkretették, mint Oroszországot.

Berlin. A németországi nemzetiszocialisták zsidóüldözésére, a német zsidóság olyan öntudatos választ, amelyre a világtörténelem folyamán még nem volt példa. A kikeresztelkedett zsidók nagy száma keresi fel a földön a berlini hitközséget és kéri az egyháza utjavaló felvételüket. — A berlini polgármester rendeletében a jövőben "mózes vallású" zsidókat is egyenlőnek számara városi fődeket és lakásokat nem lehet bérbeadni. — Tübingenben rendeletet adtak ki, hogy közalkalmazottak csak keresztény üzemekben vásárolhatnak. Az ez ellen vétők legyeiml és anyagi felelősséggel tartoznak. A folyamatban levő közállítási szerződéseket melyk zsidókkal szemben fennállnak, felbontandók. — A német antiszemita sajtó közeli, hogy az állásukból elűzők zsidó egyetemi tanároknak a kormány ne adjon ki utlevelet, mert "senki sem garantálhatja, hogy ezek a zsidó tanárok Németországból való kivándorlásuk után nem e fognak Párisban, Oxfordban katedrát kapni, ahol nemetellenes politikát folytathatnak." — Az amerikai olimpiai komité által foglalt az ellen, hogy 1936-ban, amint az előre tervezve volt, Németországban tartásuk meg a világotolimpiázt. Az indoklásban kijelentik, hogy nem lehet egyetlen olyan államban sem olimpiázt, amely a sport területén előtűri az egyenlőséget és egyenlő jogokat, végül, amely felismeri a sportot vezetői Meyer főrabbinál tiszteletüket illetik és biztosítják őket erkölcsi támogatásukról a német zsidóság megpróbáltatásának eme szomorú időszakában. — A berlini hírogérgépek most arról ámuldoznak, hogy meg szervezik az Amerikában élő 16 millió németeket, hogy elmeneküljenek az amerikai zsidóság német-ellenes bojkottmozgalmát. — A német lapok közlése szerint a kormány olyan határozatot fog kiadni, amelyben az egész birodalom területén elrendélik, hogy a zsidókat a többi alkalmazottakhoz viszonyítva csak 5 százalékos arányban lehet alkalmazni.

Vársó. A lengyel belügyminiszter a nemzetiszocialista diákszervezetek antiszemita organizációját felszámolta. — A revizionisták nagy tüntetése rendeztek Ben Gorion szocialista-cionista vezér előadásán. Egy fiatal leány súlyosan megsebesült. Ben Gorion sértetlen maradt. — Április 23—24-én tartotta meg a lengyelországi hitközségek 852 delegátusa konferenciát a zsidókérdésről. A zsidóság közölte hozatalt az üldözött német zsidóság támogatása érdekében is. — Az elmúlt héten 650 halálos ítéletet és a szentföldre.

Bukarest. A román kormány felszámolta a nemzetiszocialista rohamcsapatokat. A rendelet a csernovici események kapcsán történt.

Háifa. A közelmúlt napokban tartották meg a helyi technikumon az érettségi vizsgák, amelyek során 24 hallgató kapott a kormányzó jelenlétében diplomát.

Budapest. Gömbös miniszterelnök legutóbbi beszédében ismét kihangsúlyozta, hogy mily nagy súlyt fektet az összes vallások és nemzetek közös együttműködésére. Nagy nemzeti célokat — mondtotta a miniszterelnök — csak az összes erők teljes hermoniaján utján lehetséges megvalósítani.

Frankfurt. A frankfurti zsidó kereskedők egy nagy hányada elhatarozta, hogy szombaton a városban zárva tartják üzleteiket. A zsidó kereskedők tehát a vesztély órájában is azzal felelnek a hitleristáknak, hogy még jobban kihangsúlyozzák zsidó voltukat.

Insbbruck. Az itteni internálétek laborában 3 zsidót löttek a múlt héten agyon. A vad az volt ellenük, hogy meg akartak szólni. A vad valódságot azonban nem lehetett kétségtelenül megállapítani. A három lemeszarolt zsidó közül az egyiket öölösétként, a másikat dr Bernárionnak hiták, míg a harmadiknak neve ismeretlen. Dr Bernárion azért volt internálva, mert mint ügyvéd elvállalta egy kommunista védelmét.

אשרה בשר
Sajt, túró, leavaj joghurt
szelámi felvágottak, hideg és meleg ételek
a legolcsóbb napi árban kaphatók
POLLÁK Á. ort. kóser bodega ARAD
sir. Matei Corvin No. 6. (Hunyadi u.)

A gleivici rabbit súlyosan megsebesítették a hitleristák. Gleivic (Felsőszilézia) város főrabbiját a hitler-bandák megtámadták és szörnyű módon összeverték, úgy, hogy a megsebesült rabbinak ki kellett venni a szemét. A gleivici rabbi unokája a "Teivoh-Schor"-nak. Egyidejűleg a Neuderfeld utcában a hitleristák egy zsidó házra bombát dobáltak és a ház tulajdonosa a nagy ijedségtől agyazkódást szenvedett.

Kiutasították a "zsidó Gandhit" Amerikából. Megírjuk annak idején, hogy Dr. Krause a newyorki City-collegium professzora, a legutóbbi versoi antiszemita kilengések alkalmával — az amerikai zsidó közvélemény legnagyobb figyelmét keltette — életrajzába kezdte, hogy ezzel rábírja az amerikai zsidó tömegeket egy nagyobb tiltakozó demonstrációra. Dr. Krause tanár terve sikerült is, minthogy rövid pár nap alatt tizezres tömegek tüntettek vezetésével a lengyel konzulátus előtt és követelték a lengyel zsidók rehabilitációját. A lengyel konzul kénytelen volt fogadni a zsidó követelést és a legmesszebbmenő ígéretet megadni a lengyel zsidók védelme tekintetében. A sikeres tüntetés után Dr. Krause visszalépett a City-egyetem katedrájára, ahol azonban már várta a felmondó levél. Most aztán, hogy a professzornak többé sem állása, sem kenyere nincs, rövid uton utaztatta a kiutasítást végző is. Dr. Krause azonban mint lengyel állvaló nem mehet csak Lengyelországba, ahol azonban hadbírósgal élhet, mivel a lengyel kormányt külföldön igen rossz színben tüntette fel és nehezegeket lámasztott számára. Amerikai zsidó körökben most egy segélybizottság alakult, melynek célja, hogy az amerikai kormányt kieszakóztolja Dr. Krause kiutasításának visszavonásáért.

Felhívás intézetekhez, társaságokhoz!

Internátusok, tanintézetek, sport és tisztviselői egyesületek, leányklubok és más testületek és magántársaságok ne felejtsek el CSOPORTOS KIRANDULASAikat összeállításánál, hogy Erdély legszebb üdülőhelye, legkönnyebben megközelíthető vadregényes, alpesi vidékű klimatikus fürdőhelye MENYHÁZA.

Természeti szépségekben rendkívül gazdag, oltóságáról és kellemes szórakozási lehetőségeiről általánosan ismert. 50 százalékos utazási kedvezmény. Részletes tájékoztatót készséggel küld:

Directiunea Bailor MONEASA Jud. Arad.

Elegáns szalmakalapok
olcsón és nagy választékban
a „HEDEKA“ Szalonban
Strada Prințul Carol I. (Rah. Kör mellett.)

Találkozóhely!
Az ujjonnan megnyílt
„Club kávéház“
Oradea, Zöldfa ucca 1. sz.
elütti helyiség egy a helyteli, mint a vidéki kereskedők találkozó helye

Padiólaikkok, poloskairtok, háztartási cikkek
mosó- és pipere-árak, kefe és vegyíturak legolcsóbb beszerzési forrásal

Fülop Eda
ORADEA, Zöldfa ucca 14.

Szegfű IRÓGÉP Vállalat
vezető MOCSÁRY
Átköltözött Oradea, Bul. Regele Ferdinand 11
Moskovits Palota, Bejárati Prá Protra Könyvkereskedésen keresztül.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Békés ellentétés
Kohnnal, a borkereskedővel, találkozik a barátja, a Grün, aki így szól hozzá:
— Mondd, kérlek, mi lett azzal a ve-vöddel, aki egy borszállításból kifolyólag a nyilvánosság előtt megsértett és akit te visszaserlegeztél?
— En provokáltattam őt, ő provokáltolt engem, de aztán békésen elintéztük az ügyet.
— Hogyan?
— Ő visszavetette a sértést és én visszavettem a bort.

Mendelsohn tanítvány
Mendelsohn, a nagy zsidó zeneszerző, egyszer az utcán sétálva halotta, hogy egy verklis az ő szerzeményét játsza. Odament és így szól hozzá:
— Barátom, ezt a darabot egészen más időben kell játszani. Adja ide a kurbilt, én majd megmutatom, mert én vagyok Mendelsohn, aki ezt a zenét szerzele.
A verklis áhíttal adta át Mendelsohn-nak a kurbilt és nagy figyelemmel hallgatta, amint végigverklizte a darabot.
Mánap Mendelsohn újra találkozott a verklissel, akinek mellén most hatalmas tábla fityegett ezzel a felirással:

MENDELSONH-TANITVÁNY

Du ganef...
Egy kiránduló iskola-növendékeit fogadja a pápa is és beszédbe eleyedik a gyermekekkel.
— Na, te, — mondja egyiknek — hát mi lészik neked legjobban itt Rómában?
— A Szent Péter templom.
— Hát neked, te másik kisfiu, mi lészik legjobban itt Rómában?
— A sixtusi kápolna.
— Hát neked? — fordult most a pápa a kis Mörickához.
— Nekem maga lészik a legjobban, — végja ki Möricka.
A pápát meglepi a válasz, aztán elmosolyodik és újjával megfenyegve Mörickát, így szól:
— Du Ganef!...

Az udvarias bíró
A bécsi Landesgericht egyik ítélőbírája híres volt példálánul szigorú ítélleteiről és durva modoráról, annyira, hogy a sok panasza végül feletteséhez is eljutott, ehonnan a bírót szigorú írásbeli dorgálásban részesítették és felszólították, hogy mérsékelje cezáromniás hajlamait.
A bírót nagyon bántotta a dorgálás és elhatarozta, hogy ezután nem fog okot adni semmiféle panaszra. Aznapra egy bünpör volt kiosztva rá, melyben egy munkás szekercével agyonvágta az anyósát. Mikor a vádlottat bevezették, a bíró felállt, újjával hamiskésan megfenyegette és így szólt hozzá:
— Was höre ich? Schwiegermutterl mit dem Hackerl totschlagen? Pfuj, Sie Schweinderl, Sie!

עשר ארש' éterem nyílt
Clujon, az Astória szállodáva! szemben, a Metropol Kávéház melletti helyiségben
Mátyás Ignác vezetésével
Esküvőket és más ünnepi rendezvényi, valamint abbondalást házhoz szállítva is vállalok.

Szegfű IRÓGÉP Vállalat
vezető MOCSÁRY
Átköltözött Oradea, Bul. Regele Ferdinand 11
Moskovits Palota, Bejárati Prá Protra Könyvkereskedésen keresztül.

NEPUNK

ERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440
Főszerkesztő: WASSERSTROM SANDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

A legalitás utja

Irta: Dr Klein Miksa, az O. Z. P. erdélyrészi tanácsának ügyvezetője.
Kicsiny események látkében igen gyorsan nagy események képét lehet felaltni. A cluj egyetemen a vasgárdisták uszítására ujra fellángoltak az szenedélyek és kibrobbant azok a szénalatos események, amelyek a civilizáció és a kultúra legszégységteljesebb aktusai. Nem a megtámadottakra jognak vetnie ezek az események, hanem a támadóra, mert az igazság az üldözöttek oldalán van.
A cluj egyetem zsidó ifjusága mind-ezideig némán, összeszorított ajakkal tűrte a mezségysenítés, az emberi lealadás cselekményeit, de az utóbbi napokban fellángolt lelkekben is a visszafojtott, a lefékezelt emberi önérzet érzése és arra az elhatarozásra jutott, hogy nem tűr tovább, hanem az önvédelem terére lép.
Bármennyire is megértettem az ifjuság fájdalmát, bármennyire is átérzem elkeseredésüket, kénytelen voltam felépni ezen terv megvalósítása ellen, mert megkíndtam védeni a legalitás útját.
— Mit jelent a legalitás utja nekünk zsidóknak? Jelenl a határlanul bizalmat ügyünk igazságában.
Jelenl, hogy történetül ragaszkodunk ahoz az uthoz, amelyen haladva el kell érjünk az állampolgári jogegyenlőség összes attribútumait. Mindaddig, amíg a zsidóság a felsőbb fórumokhoz járulni tud, mindaddig, amíg mi vagyunk a jogtalanul és igazatlanul megtámadottak és védelmet kérhünk az alkotmánytörvény értelmében, nem szabad megengedjünk, hogy elhatarozásaink felett ura legyen a szenedély. Ha pedig az összes felsőbb fórumok megtámadnak a segítséget védelmünkre, ugy fel jognak keresni lehatalmasabb alkotmányos tényezőktől, Ofelségtől a Királyt és Tőle jognak segítséget kérni jogaink védelmére. Biztos vagyok abban, hogy Ofelsége, hűen koronázó megnyitó beszédéhez, védelmet fog nyújtani, mert a trón birtokosa összes általalóli számára egyenlően fog igazságot tenni.
Bármilyen fájdalmas is legyen rednk nézve a mai státus helyzet, nem szabad elbeszelnünk hitünkkel és bizalmunkat a jövőben és nem szabad letérnünk a legalitás útjáról.
Az önvédelem eszközhöz való nyulás a mi részünkről csak akkor igazolt, ha már minden rend felborult, azonban kishitűség kellene erőt vegyen lelkünkön, ha ilyen feltételeznénk.
A román állam egy jogállam. A jogállamban törvények szabályozzák a jogrendet és jogbiztonságot és bárki is akarná felborítani ezt a jogrendet, szembe kell találna magát a törvény teljes szigorával.
Ezért nem szabad tápot adni annak a téves felfogásnak, hogy azért, mert üldöznek, mert megszegyentek, mert életünknek és vagyonunknak törnek, hogy emiatt már felborult volna az állam jogrendje.

ben. A szenedő fél ott is a zsidó, pedig ha kieljűk a német ipar, kereskedelem, kultúra épülelebből azokat a köveket, amelyeket a német zsidóság épített bele, ha elvetjük a német kultúra eredményeiből azokat a teljesítményeket, amelyeket a zsidó agyvelő eszelt ki és épített bele hazofias lelkesedésével, akkor nem marad belőle egyéb mint a leuton barbárok összedött épülete. A német zsidóság hazofias együttérzése, kultúrszomja, tudása és verléke tette naggyá a hatalmassá Németországot, vagy legalább is jelentékeny mértékben járult hozzá Németország naggyá tételéhez. Ezért a vesztett háboru után oly módon elbánni a zsidósággal, emint azt a Hitler-kormány tette, olyan szörnyű igazságtalanság, amely kihúta az egész civilizált világ erkölcsi felháborodását.
A civilizáció és az emberiség utja ki van jelölve. Alól lehet eltérni jobbra, vagy balra, de fenttartani, megakadályozni az emberiségnek előrehaladását a civilizáció nagy útján, nem lehet.
A Hitler-uralom össze fog dőni, belső erkőcsletlen és igazságtalan tartalma miatt.
Aki letér az igazság útjáról, amely ország letér a legalitás útjáról, annak el kell pusztulni és csak az maradhat meg, amelyet a jog, az igazság, a legalitás, a festviriség eszméi fognak uralni és nem az erőszak és nem a gyűlölet és nem a jogfosztás lehetnek alapkövei egy nemzetnek.
A román állam a maga erkőcslet hiányával itt Európa keletén, meg fogja tudni védelmezni a modern jog és kultúra állam elveit. Nincs kétségem az iránt, hogy a hatalom mai urai fel jognak ébredni kissé ábrándozó magatartásukból és fel jognak ismerni azt a vesztélyt amelyet a vasgárdisták szabad akciói jelentenek az államra. Nemcsak minket zsidókat fenyeget ez a szélsőséges, gyűlölettel telt szerzet, hanem fenyeget a román állam egész jogi struktúráját, ellentétben áll a román néplelek békés szándékaival és ellentétben áll a román állam erkőcslettel üdvöngözésével. — Ezért hiszem, hogy feljognak ébredni, mielőbb méadó ábrándozásukból és erővönyt jognak szerezni az állami rendnek, velük szemben is és nem fogják tűrni, hogy a román állam jó hírnevét szélsőséges irányzatú vad csapatok és ligák meg-hurcolják a civilizált világ előtt.
Mi zsidók nem lépünk az önvédelem terére. Mi tisztelői vagyunk a rendnek, törhetetlen hívei maradtunk a legalitásnak, ezt hirdetjük szenedő ifjuságunknak, ezt tartásuk szem előtt, ezt kövessék, mert csakis ez lehet a mi védelmünk. A legalitás és ügyünk igazsága fog megvédeni minket itt ebben az országban és ez fogja megvédeni a németországi zsidóságot is. A zsidóság most is saját szenedéséi árán hirdeti a civilizált világ erkőcslet érzésének tiltakozása ezekkel a szörnyűségekkel szem-

Háztartásában csakis a jó minőségű
„ROTHBART” felírású כשר SZAPPANT használja!
 Postai szátküldés!
 Az oradeai orth. rabbinatus felügyelete alatt.
 Gyártja: **ROTHBART ADOLF EDE & Fia szappangyára, Oradea**

A szalmári hitközség vesszőfutása

— A Központi Iroda képviselőtestületi gyűlése. —

Cluj (Kolozsvár), május 17. Az erdélyi orthodox zsidóság nagy várakozással nézett a kedden megtartott orth. Központi Iroda központi bizottsági és a szerdán folytatott országos képviselőtestületi gyűlésre. Tekintettel, hogy a két gyűlés szorosan egybekapcsolódik egymással, együttesen közöljük mindkét gyűlés lefolyását.

A Központi Iroda mostani gyűlését sorsdöntőnek mondhatjuk az erdélyi orth. zsidóság szempontjából, mivel oly események játszódtak le és határozatok hoztak, amelyek páratlanul állanak az orthodoxia történelmében.

A gyűlésen jelen vannak: Wézel Albert elnök, tordai főrabbin kívül az oradeai, felsővisi, margittai, nagykárolyi, táruglasi, sibiui, aradi, sighisoreai, uturai, telegi, radnai főrabbinok kívül Freund Chaim alelnök, Czifrom Benjámin (Mediás), Ordentlich Ferenc (Dej), Rosenberg S. Léb (Bethlen), Pollatsch Miksa (Gurahon), Hochman Jakab (Cluj), Spiegel József (Cseri), Ullmann Miklós (Oradea), Waldmann M. (Kraszna), Heller Mór (Ludas), Drummer Sámuel (Szatmár) és a szalmári orth. hitközség képviselőiben Grosz Barnát és Fischer Sámuel, továbbá Löwy Mór cluji rabbi, Sináj Seif, Rozner és Glück litkárok.

Kedden délután 4 óra volt, amikor Wézel Albert főrabbi a gyűlést megnyitotta és üdvözölte a megjelenteket. Hosszabb beszédben foglalkozott a németországi zsidóság szomorú tragédiájával, majd beszélt a reggeli rabbi-kollégium az Unione Comunitariajlor Evreesci és a spanyol hitközségek bukaresi központi szervezetének átiratát, amelyek május hó 21-ére országos gyűlést hívtak egybe a bukaresi hitközség helyiségeiben és erre az erdélyi orthodoxia szervezetét, a Központi Irodát is meghívták. A központi bizottság úgy határozott, hogy Weisz Jenő bukaresi igazgatót bízta meg hogy az Iroda képviselőit a bukaresi kifejezésre az erdélyi vallásos zsidóság szolidaritását. Egyben Nézi szombatjának templombévételei országoszerle a németországi üldözött zsidóság támogatására fordítja. Elrendelte továbbá, hogy a németországi zsidóság helyzetének megvilágítása érdekében hívfőtől kezdve helenként egy szombatnapot kell tartani mindenkinek 18 évtől 65 éves koráig. Kölelez mindenkit egyben arra, hogy úgy a reggeli, mint az esti imánál a nagyünnepek és bünbánónapok imáját, az Ovínu Malkénu és az Achenu kol besz jiszroel imát mondja el.

Több kisebb folyó ügy tárgyalása után, sor került a szalmári Freund párt által a hitközségük vezetősége ellen benyújtott panaszok tárgyalására. — Elnök Wézel Albert főrabbi felszólítja a szalmári hitközség képviselőitben megjelent delegátusokat, hogy adják elő védelmüket a vezetés ellen beadott panaszokkal szemben. — A delegáció a felhívásra, kérte a panaszoknak konkretizálását. Erre elnök, a Freund-pártnak a jelenlegi szalmári hitközség vezetőséggel szembeni vádakat a következő 4 pontban összesíti.

1. A jelenlegi vezetőség illegális célokra több millió lelt költött el és ezzel megkörosította a hitközséget, kéri tehát a könyveket egy a Freund-párt által kiküldendő bizottsággal felülvizsgáltatni. 2. A múlt év szeptember havában (a Központi Iroda ellenőrzése mellett) levelezett választást megpecsételt. 3. A jelenlegi vezetőség vallásilag teljesen kielégítő megjelölés nélkül becsúszott el a hitközség szolgálatából és azokat új, kevésbé megbízható, avagy teljesen megbízhatatlanokkal pótolta. 4. A

hitközségi metszők nem kapják meg fizetésüket és ezért éheznek.

A szalmári delegáció ezekre válaszul egy deklarációt nyújtott be hitközsége vezetőségének megbízásából az Iroda vezetéséhez, amelyben hivatkoznak a nagyváradi főrabbinak is tett ama kijelentésére, hogy amennyiben a lélix fűrdő határozatnak a szalmári vezetőség eleget tesz, úgy a szalmári kérdés többet tárgyalás alá nem kerül.

Rosner főlitkár a szalmári hitközség által az Irodához intézett ama levelét, amelyben a hitközség kihangsúlyozza, hogy a betérjesszett údponatoknak egyetlen főrajója ismét a szalmári hitközség belbékét állandóan zavaró főrabbi-kérdés.

Nézetük szerint a hitközség vezetősége eleget tett ama kötelezettségének és a károlyi főrabbi urat felkérte többiben a rabbi-installáció megtartására. A szalmári hitközség küldöttsége ismétellen intervenált a főrabbinál, a főrabbi állásának betöltésére és a főrabbi ur válaszá nélkül hagyta a hitközség forszírozását, bizonytalanságba helyezve egyidejűleg a szalmári hitközséget tovább elhaláztatását illetőleg.

Teitelbaum Joel károlyi főrabbi a delegáció által felvetett kérdésekre csak a késő esti órákban adta meg a választ. A károlyi főrabbi a türelmetlenség oly szélsőséges hangját szótlanul a szalmári ort. zsidó hitközség által megválasztott vezetőséghez, hogy az a legnagyobb vérmérsékletű főrabbinak is arcába kergette a vért, nemszólva arról, hogy annak mily jelentősége van a mi orthodoxiánk névéje szemponljából. Sokoll hangtonusával erősen oszlorozta a vezetőséget és a vallásatlanság jadvával illetve azokat, kijelentette, hogy a szalmári hitközség rabbi-kérdésének likvidálása nem képzelhető el másképp mint hogy vagy lemond a jelenlegi vezetőség a további hitközségi irányításról és ezen esetben ő is hajlandó lemondani a szalmári főrabbi állásáról. Ugyanakkor azonban Freund Chaimnak és társainak kell átvennie a szalmári hitközség vezetését legalább is 2 évre. Freund Chaim és társainak kell egyidejűleg a szalmári főrabbi-választást is levetetni. Amennyiben a hitközség jelenlegi vezetősége nem volna erre hajlandó, úgy a szalmári ort. hitközséget meg kell osztani, mert csak így állítható helyre a béke. A szalmári hitközség ügyét nem tudja másképp elintézni azért, mert azon probléma előtt áll, hogy csakis Freund Chaim és társai iránt van bizalommal a hitközség további vezetésében. Különben lehetővé kell tenni a vallásos zsidóságnak, hogy különválva egy másik hitközségben élhesse ki magát.

A szalmári hitközség erőlyesen visszautasította egy a vádakat, mint erőlyesen álltakozott az ország egyik legnagyobb hitközsége szétszakításának gondolata ellen. Tekintettel az idő előrehaladott voltára a határozathozatali Wézel főrabbi a másnap megtartandó orsz. képviselőtestületi ülés döntésére javasolta reabizni.

A szerda délutáni gyűlésen Freund Izrael szászrégeni főrabbi előterjeszti, hogy az ellávo ott szalmári delegátusok nélkül a képviselőtestület nem határozhat véglegesen, miért is javasolja, hogy vagy kérje fel a végrehajtó-bizottság a károlyi főrabbit a szalmári főrabbszék elfoglalására, amennyiben ez nem lehetséges, úgy küldjön ki a végrehajtó bizottság két rabbit és két világi delegátust mindkét fél részéről az ügynek békés likvidálására.

Rosner József főlitkár ezután felolvassa az ellávozott szalmári delegátusok deklarációját, amelyben hangsúlyozzák, hogy ők a Központi Iroda részéről azért lettek meghíva, hogy a hitközségi könyvek felülvizsgálására vonatkozólag fejtsék ki álláspontjukat és hitközségük részéről más hitközségi ügyben való tárgyalásra meghatalmazásuk nincsen és tiltakoznak az ellen, hogy napirenden kívül eső ügyekben tárgyaljanak és határozzanak.

A végrehajtó bizottság ezután kiküldött egy négytagú bizottságot, Adler József segésvári és Freund József régeni főrabbi, valamint Ordentlich Ferenc és Waldmann Mór világi delegátusok személyében.

A bizottság hosszabb mérlegelés után a következő javaslatot terjesztette a képviselőtestület elé:

Küldjön ki a végrehajtó bizottság saját kezéből 2 rabbi és 2 világi tagból álló bizottságot azzal, hogy végérvényesen likvidálja a szalmári kérdést. Ezeknek fe adata megkísérélni, hogy békés megegyezés útján a károlyi főrabbit az őt megillető tisztelettel installálják szalmári főrabbiá. Ez esetben a jelenlegi 38 tagú képviselő-testület egészítettessék ki 35 Freund-párti képviselő-testületi taggal 71-re, avagy a jelenlegi 51 képviselő-testületi tagból 18 lemondás útján helyet enged 18 Freund-pártinak. Amennyiben ezen bizottság így módosa a békét nem tudná létrehozni, úgy szabad utat enged a végrehajtó bizottságnak egy Dintóra által hozandó határozat alapján a hitközség meosztására.

Teitelbaum Joel károlyi főrabbi nem bízik a jelenlegi vezetőségben és mindaddig, míg azok a hitközség élén vannak, úgy vallási, mint szavahihetőség tekintetében megbízhatatlanok. Ő a jelenlegi vezetőségtől nem fogadhat el installációt, mert ezek részéről jövő bármily fogadtatás nem legitimizálás számára. Reá nézve megalázó a javaslat elfogadása.

Freund Izrael szászrégeni rabbi szerint ily nagy horderejű ügyet csak a beszámí döntheti el, hisz ez annyira fontos, hogy országos szempontból sem lehet elhamarkodni.

Szófer Emánuel táruglasi főrabbi az ország békeje érdekében kéri a károlyi főrabbit, hogy foglalja el a szalmári főrabbi állást. Drummer Sámuel és Ordentlich Ferenc az eredeti javaslat mellett szótlanok fel.

Spicz Mayer besztercei főrabbi szerint 6 heti terminust javasol a szalmári vezetőségnek, hogy kötelezettségének eleget tegyen.

Végül elfogadják a károlyi főrabbi ama javaslatát, hogy Szatmárra kiküldik a már megválasztott 4 tagú bizottságot és amennyiben nem tudna eredményt elérni, úgy június végére összehívják újra a végrehajtóbizottságot, hogy gondoskodjon a szalmári hitközség szétszakításáról.

Szomorú napok várnak a szalmári orth. zsidó hitközségre.

(A Központi Iroda Képviselőtestületi gyűlés további lefolyását legközelebbi számunkban hozzuk).

Vásároljunk szövület első kézből!!

Megbízható minőség, olcsó árak, nagy választék, szolid kiszolgálás!

DEUTSCH posztóáruház, Oradea

Nem tévesztendő össze a cég pontos címe: **Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) Sas-palota.**

Beérkezett új árúk: Férfiöltöny-divatszövetek minden színben, felöltő és trench-coat anyagok, csikos divat- és sportnadrágok, garantált színtartó kék és fekete anyagok minden kivitelben, papíreverenda és egyenruha-szövetek, legdivatosabb fresco anyagok, lüszter, ruhavászon, tennisz- és sport-kelmék, billiárd- és kocsiasztalok, bélésszövetek minden létező kivitelben.

Ha jöt — olcsón akar vásárolni, úgy ön is cégünknel vesz!

HETI GLOSSZÁK

A német örület és — a magyar rend

A mai magyar rezsim határozottan kedvező atmoszférát teremelt a külföldön, a magyar kormányzat iránt. Bár a leghatározottabb feudális osztályuralom van, mégis a liberálisizmusnak és toleranciának azzal a mértékével, mely az utódállamok zsidósága körében is szimpátiát ébreszt. Rend van és nyugalom, egyetemen és uccákon. A parlamentben Meskó Zoltán hillerista képviselő-débe homlyó méltóságot akar venni, de a képviselők nem engedték. Gonykacaj kíséret minden szavát. És a neveltségesség ő — ez régi megállapítás. Most már rájönnek odaát is, hogy az antiszemizmus nem a magyar ember alaptermészete, ellenében a németével. A nagy antiszemita hullám, mely előlötölte a háború után Magyarországot, az is az elmagyarosodott svábok machinációja volt. Hogy ez mennyire így van, példra bí Bleyer Jakab egyetemi tanár, országgyűlési képviselő legutóbb a magyar parlamentben tartott beszéde, melyben lebecsinyelle a magyarságot és olyan pökhendi

módon aposztrofálta Magyarországot, hogyha méltó választ akartak volna adni neki, meg is kellett volna fosztani mandátumától. De a német prepotencia minden megnyilvánulásában ilyen. Még Magyarországon is. De ugyáltszik észrevevették ezt ott az illetékes körök. Ez abból is látható, hogy usztlása süket fülekre talált.

Vizsont a magyar konszolidációról alkotott kedvező véleményünk, mely bizonyos tekintetben a Noé „b'doroszoj”-ját juttatja eszünkbe. (Rasi azt kérdi, miért áll Noénd „b'doroszoj”? Mert ha Ábrahám idejében élt volna, akkor nem kellett volna feltűnést erkölesös művelő, akkor azonban oly gonoszok voltak az emberek, hogy ő volt a legkiválóbb. Most Gömbös — a b'doroszoj...) Mégsem tudjuk azonban elhallgatni az „Egyenlőség” furcsaságait.

Azt írja a beiktatása utáni legújabb számában, hogy „egész élelünk, működésünk nek ezvtedes publicisztikai és politikai munkánk csak egy cél felé irányult. Magyarország megerősítésére, naggyalételére és felszekerítésére megmagyarosítására”. Nincs kifogásunk a program és öndicséret ellen, csak azt tartjuk furcsának, hogy az asszimiláció ellenő német tragédiája után, még mindig a „megmagyarosítást” teszi fő-

programponjtjának. Minek egy zsidó lapnak... osítani. Akér legyen az némesítés, vagy románosítás, vagy magyarosítás? Véleményünk szerint egy lapnak, a zsidó tradícióhoz való... osítás kell legyen zászlójára írva. Ez ma már idejét múlt program. Csak az Egyenlőség nem veszi észre. Pedig sok antipátjának lett ez kulforrása. Ez a bizelkedés. Ez a dörgődés. Lehet azért jó polgár a zsidó, ha nem tesz helenként hűségkötöt Sőt...

Az egyetemi heccek a romániai egyetemeken

Sígyeljük megírni, de mert a mi lapunk célja mindenkor az objektív hírszolgálat volt és a tárgyileg kritika, nem hallgathatjuk el azt, hogy míg mindenféle a nyugalomnak kellene uralkodni, addig itt nálunk megmozdultak a földalatti erők és a gyűlölet felbugyborékoló gőzfórtást, akarkák lángbaborítani. A kolozsvári, jassói és bukaresi egyetemeken megint lobog a gyűlölet lángja. Két hét óta numerus nullus van a kolozsvári egyetemen. Nem engednek be zsidó hallgatókat. Most a szemeszter végén igyekeznek tönkretenni sok száz diáknak a jövőjét, megakadályozni, hogy vizsgát tehesse nek. A rektorok mindenkor megnyug-

A tulvilág

Írta: I. L. PEREZ.

Késő este van, amidőn Gabriel végre hazaérkezik és belép a szobába, ahol Sarah, fiatal felesége várja már terített asztallal és fejét kezére hajtva lért férje érkezését.

— Jó esél, köszön Gabriel komoran és Sarah felemelt bus fejecskejét.

— Ilyen későn Gabriel? Kérdi. Hol időztél olyan sokat? A vacsora már régen készen vár.

— Ej, mit nekem vacsora, mondja kissé indulatosan Gabriel, akár vele, vagy nélküle...

Sarah ijedten tekint a férjére. Csodálkozva áll meg Gabriel előtt. Keze, mely felemelkedett, hogy vacsorát osszon férje tányérjára, visszahanyalt. Mi történt veled Gabriel? — kérdi.

— Mindennap reggeli, ebéd, vacsora... és azán lefeküdni, felkelti, élni... de hogyan? Mint egy állat. De azok ott a Beth-Hamidrasban, azok igen... azok tudják miért élenek. Ha az ember tanulni tud, akkor mindent megért. A könyvekben meg van írva minden. Ma is hallottam, amint az imák után beszélgettek. Mit mondtak neked, — hihetetlenül, egyszerű!

— Hogyan? Hát miről beszélgettek?

— Nem képosztárolt és kalarabéról, mint a mi kereskedőitk szoktak.

— Talán a háborúról?

— Bolondság. — A tulvilágról!

Sarah fáradtan hanyaltott egy székre: Talán elmesélnéd nekem az élkezésnél? — kérdezte bizonytalanul.

— Várjál csak, mindjárt elmondom. De nyisd ki jól füleidet...

Berel a tenítő, ez a kis gyenge emberke, akit a szél is majdhogy el nem visz, hogy beszél ez az ember! És micsoda fény sugárzik a szeméből! És aztán egy másik, egy idegen chasszid... Sarah várakozóan tekint Gabrielre, aki folytatja:

— Te, Sarah, hogy milyen lesz akkor az élet. Enni és inni fognak, nem úgy mint most, sokkal jobban. Olyan borokat, amely már a világ keletkezése óta megvan. Óriási halak, mindet, ami jó... És minden sarokban sugározt fnyek, szinompák és a csillogás közepette, értesz Sarah, a jámborok és bölcsék fognak ülni arany koronával a fejükön...

— Oh Istenem, sóhajt fel Sarah, ha én ezt mind megérhetném. Nem egyszer volt nálam tele a Talmud Tóra persely, de most hiába nem tudok semmit sem beletenni...

— Hallgasd csak tovább. De a chasszid egészen mást mondott. Berellett szemben ő azt állította, hogy ott pontosan olyan lesz az élet, mint itt. Csak folytatása lesz a mostaninak, azzal a különbséggel, hogy nem lesz gond és fájdalom. Pontosan úgy mint itt, csak harag nélkül. Példának okáért — mondta a chasszid — vegyünk egy kocsit. Mi okoz egy ilyen embernek élvezetet? Egy jó ló, egy szép csizma... Azt mondja hát a Világ Ura: Miért ne? Ha ez az ember jól viselkedett, legyen meg neki itt is a jó lóva és csizmája... (A chasszid ezt a történetet a rabbijától hallotta, aki vizsont Bal-Schemtől magától). Röviden: a

kocsis itt is fuvarozni fog. A kereket nem kell megolajoznia, mert azok sebesen fognak siklani, az ut sima és fényes... És lóva lesz neki két szép pár, három pár és néha még egy pár is. A szerint, hogy milyen ember volt.

— És egész életében így?

— Hát ha ez neki tetszik, miért ne? Hát nem érted, hogy épen ez lesz számára a paradicsom? És nagyon is logikusnak találom. Amil ezen a világon kíván azt megkapja a tulvilágban. A Mindenható mindenkinek azt adja, ami után oly sokat vágyakozott. Egy koldus, mondja az Ur, kíván mágának sok gazdag és jótékony háziasszonyt. Megkapja. Minden ajtó nyitva áll számára. Na és mondjuk egy tanító. Mit kíván egy ilyen ember? Jó tanulókat, okos fejeket, csodagyermeket. És minden csütörtökön kezébe kapja a fizetését, hogy a felesége ne dörzsölhesse az orra alá, hogy nincs mit főznie szombatra... Mindent megkap. Csupa okos és szorgalmas gyermekeket. Mind szereli a Tórát. Felneked és nagy tudósok és rabbiak lesznek. Minden félyében tanítványai közül az egyik híres cadik lesz és kétszer egy évben meglátogatják régi tanítványai. Az egyik rabbi, a másik tudós és végül mindegyik azt mondja: Lám ezt mindig magánál tanultam Rebbe...

Sarah szomorúan szól közbe: — No és rólnk mondott-e valamit?

— Nem! Pallérokról nem esett szó... De beszélt még egy dolgot egy rabbiról. Számos esetben fordultak hozzá kérdésekkel, hogy határozatokhoz hozzá járuljon. Ez a rabbi drágakó volt az emberek között.

lató kijelentések lesznek és a diákok oda-
merészkednek, hogy egy egyetemi tanárt is
megvernek már. Mert védeni akarta zsidó
diákjait. Ide jutottunk. S hogy mennyire
ésszerűen ez a fellépés, bizonyítja, hogy a
külföld, épen a német eseményekkel kap-
csolatban nagyon is figyelni a zsidóság hely-
zetét az összes államokban. És nagyon
rossz szolgálót lesznek hazájuknak a diá-
kok, amikor világraszóló botrányt inscenál-
nak. Lehet, hogy Medgyesen és Szebenben
örvendenek ennek, meg a ráci terror vér-
szomjas legényei is tapsolnak ennek, de a
művelt nyugati közvélemény hangulatát sem
szabadna most figyelmen kívül hagyniok.
Eltekintve attól, hogy állampolgári köteles-
séget teljesítő zsidósággal szemben nagy
gonoszság, hogy fiait elfüldözik az egyetem
autóiból.

A Valda kormányának főbb erélyt ke-
lene tanusítani. És a szavaknak, melyek fe-
léls férfiak szájából elhangzanak, eréllyel
súlyt adni. Mert különben igazuk van azok-
nak a román ellenzéki politikusoknak, akik
a kormány gyengeségéről beszélnak tanusa-
got. A nemzeti parasztpárt tudja, hogy az
ország zsidósága s impatizál velük. Nem
volna szabad tehát, hogy gyengeségükkel
azt a látszatot keltsék, mintha nem volnák
nők urai a helyzetnek. Erélyt kérünk a kor-
mánytól minden jobb és baloldali erőszak-
kal szemben. Először és mindenekelőtt az
egyetemen álljon helyre a rend. Ez az ország
érdeke elsősorban. Azután meg az
egymilliónyi zsidóságé is.

**Alfréd Rosenberg
vesszőútása Londonban**

Mi nem hiszünk abban, hogy Rosen-
berg ur zsidó lett volna. Legelőbb is felté-
tel után ítélve, csak egy „náci” lehet. Ilyen
brüszk porosz mentalitással csak egy hit-
lerista viselkedhet. De megkapta a magáét.
Londonba ment, mint párfa megbizottja és
mint Hitler bizalmasa. És hitte, hogy le-
borulnak a nagy „génusz” elől és keser-
vesen csalódott. Az évszázados tradícióval
rendelkező angol demokrácia, a maga sa-
játossága dacára, vagy ellenére, nem bírja
ki a hillerizmust. Lady Oxford, az elhunyt
Asquith nagy államférfi özvegye, kerek-pe-
rec megmondotta, hogy az „arykai” szá-
múzik Németországból és a birkák uralkodnak.
Rosenfeld urat, nem fogadták Mac Donald,
hanem csak Baldwin és ő is nem mint mi-
niszterelnök helyettes, hanem mint a konz-
-

Ha koscher volt a szárnyas, örömtől ragyo-
gott az arca, de trélli szót mindig köny-
nyezve ejtette ki. Már az egyszerű agy-
fazék előreszélésén is elszorult a szíve...
Éjjel-nappal imádkozott, hogy koscherek
legyenek hívei szármásai... És ott a tulvá-
zolt mit telt vele az Ur? Hozzávillék min-
den szárnyas és boldogan mondhatta mind-
egyikre, koscher, koscher, koscher... Ör-
ömeinek nem volt halára. Minden sajtó után
táncolta járta körül a szobát és énekelt...
Énekelt mi-t egy madár... Na és elmondok
neked még egy másik esetet is. Ha itt a föld-
ben egy ember nem azért ad, hogy meg-
szabaduljon a kéréstől, hanem tiszta szív-
ből ajándékozik — nos akkor az ilyen em-
ber hatalmas nagy teremben ül, melynek
minden ajtója nyitva áll. Óriási esztlak
vannak megterítve, tele mindenféle jókka-
l és melléte hatalmas zsák fekszik aranyal-
teli. És jönnek, jönnek a szegény emberek
és ő kínálja őket: — Egyetek zsidó embe-
rek! Egyetek és szőria számukra az ar-
nyal. Jönnek, mennek a szegények és ő
mindenkinek ad, senkilem utasít el. N pró-
napra fiatalabbnak érz magát ez az ember
és megerősödik. Szíve megtelik közben
boldogsággal és örömmel. — De mond csak
mi gondokozol el olyan nagyon Sarah?
— Azon gondolkodom, hogy hány
szegény emberre van ilyen eszben szük-
ség, hogy egy jószívű gazdag ember meg-
találja a maga paradicsomát?
— Ejnye, ejnye, egy asszony, az csak
egy asszony marad mindig, mégha ilyen
bölcs kérdésekről van is épen szó. — Nos
adj már — kedvesem — vacsorát! Sarah,
Sarah ébredj!

**BUZIÁS-GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN
NAUHEIM)**

páratlan szénsavas radioaktiv sós-vasas forrásokkal.
Biztos gyógyhatásu szervi, elhízásos, érmeleszedés sziv- és vérkeringési zavaroknál,
vesebaj, vérértékeség, lomcsusz, hólyaghurut és kimerültes idegesség esetén.
Női betegség a változatos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépelt
idegbajok (Tabes etc.) eseteiben legjobb eredménnyel.
Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, külön
konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérékelt árakkal.

Új modern napfényes stranddal. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Muschong Buziás Gyógyfürdő Részvénytársaság

Fürdőigazgatóság, Buziás, Bánát.
Az idén minden olcsóbb mint tavaly! Az idén minden olcsóbb mint tavaly!

való párt elnöke. Negligálták őt, a német
nemzet nagy menőjét, akinek arcába vág-
ták azt is, hogy a németiség elvesztette a
kulturvillag minden eddigi szerzett szimpátiá-
ját, melyet annak idején a háború alatt is
teljesen elvesztett. Az ismeretlen katona
sírjára letelet koszorúját is a Themzbe dobta
egy frontolt járt angol kapitány. Szegénynek
lertotta az angol ismeretlen katona nevében,
hogy egy Hitler-ágens tegyen le koszorút
emlékoszlopára.

Fel fogunk még keservebb dolgokra
is ébredni Berlinben. A Operaház elől fel-
lobbanó könyv-máglya mélyen belevilágított
a német lélekbe. És ennek fényénél meg-
láthatja a világ, hogy mi rejtiözik a kultur-
múba burkolt „teuton” lélekbe. Kürten
Péter népe ez, meg Haarmanné, a homo-
szexuálisok birodalma, a preciz kezű, de
hibbant agyu népe. Nehéz lere van Rosen-
berg külügyérnek. De reméljük, lesz még
nehezebb is. Ilyen osztallan gyűlöletet,
amelyet ezek ily rövid idő alatt kiváltak,
valósággal zeppellini vívmány. Modernül
ment ez is. Régente ehhez is idő kellett.
Most elég volt néhány hét. Gyűlölik a né-
meteket az egész világon, ezt ma már ök
is látják és ha nem emberelik meg magu-
kat az utolsó percben, halálos csapás lesz
erre a nációra.

Egész lapunk terjedelme kicsiny volna
ahhoz, hogy a folyton érkező újabb német
brutalitásokról hírt adjunk. Így csak egy
kis példa. Wilhelm Kube, poros nációvezér
az írja; „Leszámolás a zsidósággal” című
cikkében:

„A zsidó szokják hozzá, hogy szeré-
nyen éljen és észrevétlenül a német törvé-
nyek keretein belül. Hálás lehet Hitlernek
és rendjének, hogy eddig nagyobb baj nem
történt.”

Nagyobb baj — írja Kube ur. Neki az
semmi, hogy brutálisan elvették tőlük az
életlehetőségek minden alapját. Diplomás
nem lehet, sem iparos, sem kereskedő,
sem bankár. És a menekülés, az öngyil-
kossági járvány, az idegösszeroppanások,
a bebörtönzések és gyilkosságok — ez
semiség Kube urnak. És még van képe
arról írni, hogy rend van ott. Igen rend le-
het, ahogy rend van a kivégzési négyeszőg
ben, ahol 600.000 ártatlant végeznek ki.

Egy Németországból jött intellektuel be-
széli, hogyha minden pozíciót elvesznek a
zsidóktól, akkor is legfeljebb 30-40.000
helyre ülhetnek be üresfejű nációkat. Mi
lesz a többi 6 millió munkanélkülivel? Ez
jellemzi legjobban a hillerizmus örületét...
Kube ur dacára is.

**Einstein wird sich
kratzen**

Az „Erdélyi Lapok” uszítása most kissé
alább hagyott. Bár kétségtelen, hogy min-
den nap elhetez egy kis robbanó petárdát,
ha nem lehet egyszerre nagy bombákkal
operálni. Egy ilyen petárda az a május
13-iki számban megjelent cikkcske, amely-
ben Einstein hazafiságáról elmélkedik. Ha
ugyan ez esetben az „elmé” nek volna
köze chez a kis surdóhoz. Nagyon kicsi
pont vagyunk mi, hogy megvédhessük
Einstein. Azt az Einstein, akinek kedvéért
külön törvényeket hoz a francia kamara,
csakohgy kaledrát kapjon. Azt az Einstein,

akinek korszakos jelentőségét mi fel sem
foghatjuk véges tudásunkkal, de azt tudjuk,
és érezzük, hogy régen nem lesz Hitler és
Goebbels, meg náciizmus, amikor Einstein-
ról ugy fogunk beszélni, mint Arisztoteles-
ről, vagy Galleiről. Erről írja az „Erdélyi
Lapok”: „Einstein lehet nagy tudós, de
jellemként nem igen lehet az ifjúság példa-
képe. A relativitás elméletével ő olyan nagy
hírnevű. (Micsoda magyarság). Ugy látszik,
a hazafiságban is felfedezte — a realitá-
tást.”

Öh az édes „Erdélyi Lapok”. Hiszen
azonnal elkönfiskálták házá, vagyonát, meg-
fosztották katedrájától. Le akarták fogni, ha
állépi a határt. De Einstein önézetes em-
ber és legelőször is ember. És lelkes, bá-
tor zsidó. Nem gellően-tallítás. Hangja pe-
dig eljut a világ legtávolabbi zugába is.
Önzellenségére jellemző, hogy jóvedelmét,
ami előadásaital szerez, a németországi
menekülteknek adja. Korunk egyik legna-
gyobb elméje és léguritánabb jellemé ő.
De azt ez az uszító heccleap nem akarja
tudni. Nagy baj ez, nagyon nagy baj. Az
„Erdélyi Lapok” nem ismerik el Einstein.
Igaz, hogy az a „gyűlölet” is — relativ.
Relativ, hogy ez a szerencsétlen heccleap
még ezt is arrogálja magának. Einstein
ellen tüzel. Szegény Einstein. Wie er sich
kratzen wird?...

Heidelberg Vilmos és neje

Öh most már nem nehéz a helyzete a
zsidó propagatörnek. Annak azt a hirdeti,
hogy zsidó diába keresztelkedsz ki. Hála
a németeknek, s az ő stram politikájuknak,
láthatjuk, hogy csődtől mondott a mendél-
sohánáda. Nem lehet befurakodni, nem le-
het egy kis szentelt vízzel elhagyni egy
többbezeres tradícióval bíró sorsközössé-
get. Egy fajból nem lehet kiugrani. Ezt nem
tanulta meg Heidelberg Vilmos pesti ban-
kár, aki egyik legelőkeőbb magánbank
főlőit rendelkezett, hogy már kicsi volt neki
Macedonia. Elment a Dobány utatóból és
állépett a Bazilikaiba. Volt pénze bőven,
ugy hát keresztény barátai is számosan. (A
pénzre ugyan a zsidók is barátkoznak, ez
nem lekiésnylés akar lenni, a pénz se ap-
pella, mindenkire jó hatással van) De bele-
keveredett egy kellemetlen valuta ügybe.
Vizsgálatai fogság, meghurcolás. A „barátok”
visszahúzódtak. A szenteltvízzel szerzett új
barátok. Sem zsidók nem lehettek melletté,
mert hiszen régen negligálta őket. Megtor-
pant. Csulódott. Nem maradt egyéb nekí,
mint a katolikus anyaszentegyház, amely-
nek halotti szentségét ájtatosan felvette,
mielőtt meghalt volna. Mert meghalt, mert
öngyilkos lett. Nem volt Istene, nem volt
híte, nem volt lelki ereje, — megtört, csaló-
dott. Csak egy párt cédula maradt meg,
melyek élén egy kereszt áll — és a farkas-
réti katolikus temető. Szegény Heidelberg
ur és neje. Elmentek a haláiba, mert nem
akartak így élni. Ingoványra építelék fel
életüket és akik — bizonyára nagyon keve-
sen — Banga péter mézésde hivatására
meginognak, azok gondoljanak a szerencsét-
len bankárra. Aki ott nyugszik az „előkelő”
temetőben, ahol a temetőfogarek máskép
rágják b. husát, mint egy egyszerű zsidó
temetőben...

Ha a „NEPÜNK”-et olvasod,
jusszon eszedbe az előfizetési díj is!

HIREK

„Nepünk” cikkeinek utánoyomását csak a forrás
megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Ijjar 23. május 19
Szombat: Ijjar 24. május 20.
Heti szidra: כהן ברוך
Heti háfóra: ה' ע' י' י' י'
Roschodes bentsch.

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.45
gyertyagyújtás 7.55
Isteniszélet kezdete 8.00
Szombat befejezése 9.00
Perek 5 י' י' י' י' י'
Roschodes י' י' י' Péntek, május 26.

A „Sachsentag” figyelme!

**Hedrich képviselő ur vallomása
és fenyegetése**

Igen tisztelt Főszekerestő ur!

Köszmért dolog, hogy az erdélyi szászok anti-
szemitizmusá neprónapra terjed és erősödik. Ez a
fény egymaga nem lenne rendkívüli, ha nem m-
ködőneek együtt a cuzistákkal és vasgárdistákkal,
akik a maguk sovén politikájuk mezeben üldözik a
zsidóságot. A szászok azonban a Németország
határainak létezésétét ma már nyíltan hir-
dezik, holott ez egyenlő a békeszerződésnek re-
viziófával, amely Románia érdekeit mélyen sérti.

Különösen Hitler uralomrajtása óta szer-
vezkednek éjjel-nappal a szászok. Rohamos-
tagokban tömörülnek, barna ingben gyakorla-
toznak és felvonulásokot rendeznek. Gyűlése-
nek, tüntetésnek és hírlapjuk utján féktelen anti-
szemita propagandát folytatnak. Sőt már a boj-
kotolt is kiomdották a zsidóság ellen. Külön-
ösen ekepező Hedrich szász orsz. képviselő ur
vallomása és fenyegetése. A vallomásra igazán kár-
vó időt és nyomdafestékel pazarolni. Hedrich kép-
viselő ur talán még a világon sem volt, mikor az
erdélyi zsidóság már rég tudta azon szász elveit,
hogy: „Die Juden führen, aber nicht erziehen”.
Nem történt tehát semmi, minthogy azt, amit eddig
szép esendesen, fellénes néki beszéltünk meg-
tellek, most a nyilvánosság előtt is bevallják, hogy
a zsidóság elleni sziszematikus gazdasági bojkot-
tot eddig is gyakorollák Hedrich képviselő ur sza-
vati idénye — e tekintetben semmi megtanulni válo-
juk nincs Hitlernek.

A képviselő ur azonban elfelejté, hogy a zsi-
doság 2000 éves exiliumban kisebb-nagyobb ki-
hagyásokkal túlságosan sok szenvedést, fenyegetést
és megpróbáltatást élt át. Történelmének lapjai tele
vannak ezekkel. De ezal is, hogy még egyetlen
nép sem lett boldogabb az által, hogy ülté és ki-
űlté: a zsidóság. Az ellenezőtől azonban köny-
nyen meggyőződhet, Túlóvan mondott Lázár hit-
szép elbánsa: „A zsidóságot én nem féltém, az
velük még kiékeztél, jó vége nem volt annak.”

Képvisező ur! Mi nagyon jól tudjuk, hogy Önök,
akiket a sovinizmus jelszava sem féltet, anti-
szemitizmusukat egyedül a kenyérrizsgés és üzleti
szemlélet tápálja. Az Önök zsidóság elleni sziszema-
tikuss bojkottjai már évek óta megszokott és nem
is vagnak egyházi székének. Azonban jóoson
kérdhetjük Önt, hogy a román kormánytól és
állammal szemben is bojkottot fog-e hirdetni,
miután a román kormány Németország rende-
letére, mely megtiltotta a román árubevitelt,
azzal felel, hogy szintén kitiltja a német árukat

Kérjük mindenütt az
„ALBA-IULIA”
antiszeptikus pipere szappant
Kézműsáshoz használjuk az olcsó
és kiváló minőségű
„URSUS” szappant
Gyártja:
Breckner János r.-i.
Alba-Iulia

és magas vámfalakkal veszi magát körül a né-
met árukkal szemben.

Ismerjük, mi nem sokat veszíthetünk az önk
bojkottja után, amit már eddig is megvalósítottak.
De mit fogunk szólni a szász nagytökéssel, ha
mi hivon bojkottozó folyamodunk? Hiszen
eddig is jól tudta mindenki, hogy ezek az urak
eddig meg tevédsései sem alkalmazk soha zsi-
dót. Cuk legjobb esetben egy-egy utazó, de azt is
a kiterjedt zsidó vevőkör kedvéért. Azt is tudja
mindenki, hogy önk, ha ere csak egy lehetőség
is van, nemcsak a zsidókat, de a románokat és a
magyarokat is bojkottallák vásárlásaikkal. Mind-
amennyit egyetlen zsidónak, vagy progresszív ro-
mánnak és magyarnak eddig soha sem jutott eszébe,
nagy falpot és bárt ne vásároljon Korres és Mess-
lő, Scherg, Zimmermann és Gromen & Herbert-
féle árut visszautasítson, hogy Baha léglával ne
fedje a házat, Czeli sórt ne igyék. Lica sajtot és
Hess bombont ne egyék; Orendi és Breckner szapp-
pauzal ne mosakodjék; Franck pótkávéit és Schmolli
cipőférmel ne használjon, stb. stb.

Mit szólnának Önök, szászok, ha az itléő
900.000 zsidóság a magyarsággal és románossá-
gát egyetemben egy szép napon az önk bojk-
kottjára hasonlóval válaszolna? ... Egy ilyen
harcban, amit már megirtuk, csak önk kuzhatják
a rövidbebet. De mi mégis szivesebben akarjuk a
békét.

Ideje volna tehát, hogy a szász gyárosok és
nagytökések a mostani „Sachsentag” megerősít-
zák a politikailag értelem tömegüknek, hogy mi az
igazság. Ök, akik nem a heves politikai szemlé-
vés keretűl vizsgálják a dolgokat, tisztában lehet-
nek ennek a készülő harcnak minden hátrányával.
Ha a szász tömegek mindenképpen a németek példa-
ját akarják követni, akkor kétségük a német kultúra
nagyjainak példáját. Ezt ajánljuk a Medháson most
összeülő Sachsentag figyelmebe.

Fogadjon Főszekerestő ur soraim közléseiről kö-
szönetemet és maradjon megkönyömböztetett lizülettel
egy szászvidéki előfizetője.

**Az egyiptomi kormány 200
zsidó ifjúnek engedélyt ad, szá-
bad beutazási engedélyt Né-
metországból. Károly.** Az egyiptomi kor-
mány az elmult héten elhatározta, hogy 200 zsidó
orvosnak és ügyvédnek ad az országba beutazási
engedélyt, akik a németországi zsidóüldözések elől
kénytelenek menekülni. A kormány az idő orvosoknak
és ügyvédeknek szabad működteti engedélyt is ad,
hogy Egyiptomban zavarlatlan folytathassák hiva-
tásukat.

**Szövet hitélhitelességeink elis-
mertén a legjobbak legolcsóbbak!!**
Szolid kiszolgálás!
Havas & Grünfeld
posztó és bőisésárúk
gyári terakata
ORADEA,
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 8.)

**Gyógyulást
és üdülést
keresők részére**
legideálisabb és meg-
tehetőbb helyet egész
Erdélyben nem talál

**Menyháza
fürdő**
-nél (Arad. m.)

Fekvése, klímája és erősen rádium-
tartalmu, kristálytiszta forrásvízei
el s ő r e n d ű klimatikus
és gyógyfürdővé avatták.

**Az első szombaton
(Jun. 1. Julius 5-ig)
nyaralók részére
50% engedmény**

Kérjen részletes prospektust.
Cím: **DIRECȚIUNA BAILOR
MONEASA.**

**Fehér fogakat
csakis
PEBECO
fogpaszta
biztosít.**

**A károlyi főrabbi nem
engedélyezte a szigethi
főrabbinak szatmári tem-
plomi beszédét.** A szatmári val-
lások zsidóságának az elmult héten ismét
lényos szenzációja volt. Teitelbaum szigethi
főrabbi hosszabb idő óta kapacitálják a
szatmári chasszid zsidók, hogy tisztelje meg
őket legalább egy szombaton keresztül
vendégségével. A szigethi főrabbi állandóan
vonakodott ettől, míg végül az elmult hé-
ten engedett prominensebb szatmári chasz-
zsidjai rábeszélésének és esütőfőrtökön
több száz chasszid fogadálása mellett át-
jött Szatmárra. A szigethi főrabbi nemcsak
Szatmár chasszidjai, hanem az askenázi zsi-
doság is nagy tisztelettel fogadta és egy-
idejűleg felkérte, hogy szombaton tartson a
nagytemplomban egy droselt, megígérve
neki, hogy nagybátyjától, a károlyi főrabbi-
tól, — mint more deászre-től — hozzáfá-
rultási kérek templomi beszédéhez. Teitel-
baum Joel károlyi főrabbi azonban kate-
gorikusan visszautasította a szatmári val-
lások zsidóság ezen kérelmét. A szigethi fő-
rabbi szatmári szombaltja rég nem látott
éleltséget vállalt ki a nagy zsidó centrum-
ban, ahol a vallások zsidóság szárai ke-
resték állandóan fel a szigethi főrabbit.

**Ehunyt a szlonimi
rebbe.** A litvániai zsidóság körében
nagy veszteségérzettel kellett Rabbi Avro-
hom Weinberg, a szlonimi chós idrebbe
elhunyt, akit Litvánia és Lengyelország
széles körében nagyon tiszteltek. Össze-
sen 48 évet élt. Nemrég tért vissza szent-
földi utjáról.

V. GROSZMANN
orth. נשך vendéglője
BUCUREȘTI
Calea Victoriei 18
II emelet. Szemben a rendőrprefektúrával
3 fogásos menü 40 lei.

HÁZIASSZONYOK!!
Takararításhoz szükséges
festék és háztartási
szükségleteiket, u. m.:
butorlakk, padlólakkok, stb.
legolcsóbban
„LAKMUS”
festékkereskedésben
Oradea, Zöldfa-ucca 10
szerezhetik be. :: Pontos kiszolgálás.
Schein kefe 140 Leiföld. Szombaton zárva.

NEW-YORK SZÁLLODA KÁVÉHÁZ ÉS BÁR

Központi fűtés Utazóknak árkedvezmény

MAROSVÁSÁRHELY legegészségesebb helyisége!

Lezajlottak a bukaresti rabbivizsgák. Az elmúlt héten tartották meg a kultuszminisztériumban a rabbivizsgákat, amelyek a legszebb eredménnyel végeztek. Körülbelül 35-en jelentek meg az ország minden részéből vizsgára. A vizsgáztató bizottság teljes szigorral, de az objektívitás legnagyobb föndületével kezelte a rabbi jelölteket. Akik nem készültek fel teljesen a vizsgára és elbuktak, szeptemberben jelenhetnek javítóvizsgára. A vizsga 2 napig tartott. A vizsgáztató bizottság elnöke volt: **Brădăteanu** miniszteri vezérigazgató, tagjai voltak: Dr. I. **Niemtrower** szenátor, bukaresti főrabbi (Talmud kommentárok), Zsidó etika, Pirké Ábóth voltak a tárgyai amelyekből vizsgáztatták. **Wiesel** Albert tordai főrabbi, az Orth. Központi Iroda elnöke (Zsidó törvényvár, Orách Chájim, Joré Déa kommentárok), Dr. M. A. **Hályos** bukaresti tudós főrabbi (Tenách Rásival, Midrás irodalom, Vallásfilozófia), Prof. **Isaiah Pop**, a Sf. Sava Iuceum igazgatója (Román nyelv, történelem, földrajz, alkotmány és jogi ismeretek) és N. **Pepa** miniszteriuminspector. A vizsga eredményével a bizottság nagyon meg volt elégedve és az elnöki beszédet intézte a rabbihoz, utána dr. **Niemtrower** grandrabbi beszélt a rabbi hivatal magasosságáról és köszönetét fejezte ki a bizottság tagjainak. A vizsgázott rabbi nevében dr. **Rosenberg** Oszkár (Temesvári) megemlékezett a gyönyörű keretében a vizsgázottak köszönetét, ígéretet léve, hogy hátszónként fogják mindenkor teljesíteni kötelességeiket.

Enyhe büntetés egy lemberg bombavetésért. Kor napi tárgyalás után elítélték Zamborsky egyetem hallgatóit, aki egy halotti menében robbantó bombát dobott abból a célból, hogy azután a zsidókra foghassa. Két zsidó fiatalember le is volt terelőztetve a miatt. A merénylő egyetem diákot elítélték két év főtátra, de voltak vele szemben olyan kíméletesek, hogy öt évre haladéki adtak neki büntetés megkezdésére, hogy befeljesse tanulmányait. Valószínű, hogy időközben kegyelme kap.

Ave Hitler...! Feren-czy György könyve. Érdekes könyv jelenik meg a közeljövőben a könyvtárcsón: **Feren-czy György**nek, az ismert nevű Erdélyben élő magyar íróknak van most sajtó alatt legújabb kötelete **"Ave Hitler...!"** cím alatt. A kifüggő író, akiknek egyik érdekes írását a **"Népünk"** legutóbbi számában közöltük, a mai Németországról, a hilleri borzalmak pokláról festük legújabb könyvében. Az antiszemitizmus ellen foglal állást és rámutat arra, hogy ami már a középkorban szégyen volt, ma sokkal több: gyalázat. A könyvnek külön érdekességet kölcsönöz az, hogy írója keresztény, aki bátran emeli fel tiltakozó szavát a hillerista Németország barbár zsidóüldözése ellen. **Feren-czy György** könyvének részletes ismertetésére még visszavárunk.

EZ menorák gyertyatartók, serlegek, evőeszközök, templomi kegyeszerkek, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:
"Tacumul" ezüstárú gyárban
CLUJ, Str. Gen. Reclucea (Kornis-u.) 6

Kormánybiztos a beregszászi hitközség élén. Ismeretes, hogy évek óta a beregszászi fő rabbi kérdésben a hitközségi tagok között állandóan sürdődások vannak és a munkácsi főrabbi hívei a hitközségből kiválva, egy neológ hitközséget szerveztek. A beregszászi szentegyletben szintén ezen munkácsi "neológ" chassidok tartották kezükben az irányítást. Az elmúlt héten a Szentegyletben nagy változás állott be, mivel a cseh kormány annak élére kormánybiztost nevezett ki és ezáltal a "neológ" hitközség létjogosultságának ezen utolsó fázisát is elvesztette. Kifutás van, hogy rövidesen a kilépett hitközségi tagok a hivatalos hitközségi vezetőséggel összeülnek a béke megteremtésére.

Kóser koszi francia hajók. A French Line (Compagnie Generale Transatlantique) három nagy luxushajója: az Ile de France, Paris és Champagne óceánjárókon kívül kóser konyhát rendeltek be zsidó konyha felügyelőre. A szigorúan ellenőrzött kóser konyha vallási felügyelőt Langer Simon párisi rabbi, a párisi zsidó hitközség rabbinátusának ilusztrációs tagja, valamint Weil Julien helyettes főrabbi és Weiszkopf rabbi, a párisi rabbinátus legidősebb tagja. A French Line-nek, mely a zsidó érdekes és nagyjelentőségű útjára, mely a zsidó vallásos lömegekben méltó visszhangot fog kelteni, meg vagyunk győződve, hogy a francia hajóutasárság felé irányítja a ritulási ellátást kívánó, nagy zsidó utas lömegeket.

Zsidó nap a csikágói világiak között. Csikágó. A július 3-án megnyitott világiak találás alkalmával egy ugyanvezett "zsidó nap" megrendezésére is tervezik, amely alkalmával a zsidó szervezetek egész sora fogja évi konferenciáját itt megtartani.

Felhívás
intézetekhez, társaságokhoz!
Internátusok, teniszpályák, sport és turisztikai egyesületek, leányklubok és más testületek és magántársaságok ne felejtseék el **CSPORTOS KIRÁNDULÁSAIK** összehállításánál, hogy Erdély legszebb üdülőhelye, legkönnyebben megközelíthető vadregényes, alpesi vidékű klimatikus fűrdőhelye **MENYHÁZA.**

Természeti szépségekben rendkívül gazdag, olcsóságáról és kellemes szórakozási lehetőségeiről általánosan ismert. **50 százalékos utazási kedvezmény.** Részletes tájékoztatót készséggel küld:
Directoruna Bailor MONEASA Jud. Arad.

Utazók! Vidékiek!
Ugy élkezhet, mint otthon a **BERKOVITSNÉ**
orth. kóser vendéglőben, Oradea Zöldfa-u. 19.
Utazóknak 10% kedvezmény

Könyvnyomda Pecican
(Arad megye)
1 drb. 12-ös gyorsrajtú 2 lóerős motorral
1 30x40 méretű amerikai gép
1 vágógép, továbbá fűző, perforáló géppel és kb. 8000 klg. betűvel és egyéb felszereléssel, halál eset miatt
ELADÓ
Kuliner Dániel Pecica jud. Arad

Egyesületi hírek

A temesvári gyárvárosi ortodox hitközség az elmúlt vasárnap délután tartotta közgyűlését **Friedmann** Ferenc hitközségi elnök vezetése alatt. A hitközség kebelében két párt küzdött az áskénázás és a szelfár. Az áskénázók döntő győzelmet arattak és listájuk teljes egészében meg lett választva. **Friedmann** Ferenc elnöknek és a 2 alelnöknek a mandátuma még nem jött le (3 évre lesznek választva). **Templomelőjárók** (gábjó): **Krieger** Efraim, **Weinberger** Márkus és **Roth** Arnold. **Pénztáros:** **Fried Ignáz**, **Elenör:** **Pinkesz** Anél. **Házigondnok:** **Pinkesz** Deszö. **Választmányi tagok:** **Kaulheil** Vilmos, **Schönbrunn** Jakab, **Schwimmer** Henrik, **Sieger** Hermann, **Hoch** József, **Reich** Nafál, **Schlesinger** Márkus, **Teszler** Ignác, **Grünberger** Hersch, **Abraham** Sösa, **Grünberger** Hermann, **Feldmann** Melech, **Rosenberg** Jakab, **Stern** Melech, **Simon** Beccál és **Nadel** Hermann.

A homonnai mizrachisták földvásárlása Palesztinában. A napokban homonnán 40 taggal egy mizrachista szervezet létesítit tekintélyes birtalomköt. A szervezetet **Eichler** Emanuel, **Grün** Wolf és **Szabó** Jecheskel vezetik. **Weinberger** Ch. A. a legelső napon elutasított a szentföldre a szervezet tagjainak megbízásából, hogy a szervezet részére egy nagyobb területű földet vásároljon.

A Verbó mellett Chelnic hitközség. **Nager** József Tapolcsányból, a pozsonyi jesiva jeles hallgatója, rabbiul választotta. A fiatal rabbi eljegyzte **Reich** Sámuel verbói főrabbi leányát.

Megalakult a Mizrachí Budapest. A 15 évvel ezelőtly eredményesen működő Mizrachí az utóbbi évek folyamán teljesen megszűnt a munkát. Egyedül a fiatalabb tagok, amely tovább is kiterjedt a Mizrachí eszme mellé. A Mizrachí ifjúság intenzív szervező munkája folytán, minden oldalról megindult az érdeklődés a vallásos építőmunka iránt. Fővárosi és vidéki tekintélyes balé hatán érdeklődtek a mozgalom iránt és keresétek a módot, hogy részt vegyenek benne. Az ifjúsági mozgalom kerete szűkebb bizonyult ezen elvárásainknak a mozgalomba való intenzív bekapcsolására, éppen ezért a minden oldalról jövő érdeklődésnek engedve **Sternberg** Zebulon részvételével igazgató és **Mayer** Ignác gyáros, a Mizrachí hitközség tekintélyes tagjai május 11-re összehívták az érdekelteket és megalkották a budapesti Mizrachí elnöki bizottságát. A konferencián kimondták az országos Mizrachí szervezet megalakulását. Örömmel üdvözölték a budapesti Mizrachí mozgalomát és remélik, hogy az ifjúsággal karöltve egységes munkával nagy lépéseket fogják elősegíteni célkitűzéseinket és hasznos tagjai lesznek az építőmunkának.

A nagyszülői zsidóság nagy illakozó gyűlést tartott a hitközség negyelmében, amelyen anyanyelvi különbbség nélkül résztvett a város egész zsidósága. **Dr. Kramer** Már várta a német zsidóság borzalmas helyzetét és többek között a zsidó utáni határozati javaslatban csatlakozott a seklusi zsidóság a Németország elleni gazdasági bojkotthoz. A nagygyűlés nagy hatást váltott ki a város minden lakójában.

A homonnai orth. zsidó hitközségben az elmúlt héten izzó hangulatban folyt a tisztújítás **Eichler** Emanuel választási elnök feladatosa irányításának köszönhető, hogy a szavazás nyugodt mederben folyt le. A többség az a csoportot kopia, amely ellene van a rabbiállítás befűltetésének teljesen el tudták látni a vallásos igényeket. Elnök lett: **Grün** H. Az előjáróság és a választmány nagyrészt cionistákból és cionbarátokból áll. **Aleknör:** **Gross** H. **Előjáróság:** **Rosenblüh** H., **Grossmann** J., **Weinberger** L., **Sternberg** M., **Neufeld** J., **Választmány:** **Grünbaum** S., **Salomon** L., **Jakobovits** E., **Pénztáros:** **Klein** M., **Elenör:** **Weiszberger** M., **Propper** L., **Kerngut** M., **Eichler** E., **Gross** H., **Polacssek** N., **Gruber** H., **Schildkraut** A., **Landau** M. és **Berkovits** M. J. — A választási állásban megelégedést váltott ki, míg az ellenpárt a választást megpecsételte.

A nyitrai jesivába ezideig 250 tanulóista irakozott be és a világ minden részéről naponként újabb beiratkozások vannak. A jesiva bocherek igazi vallásos életet folytatnak és éjjel-nappal buvárkodnak a vallásos tudományokban. A jesiva a nyitrai főrabbi vezeti, aki állandóan együtt van tanítványával és a menzával, valamint magánosoknál való elhelyezéssel látja el őket. A "Chewrat-Harizof" egyesületben minden héten az ifjúság által tartanak előadások.

A sibiu-i Ceire Mizrachí az elmúlt héten tartotta meg alakuló közgyűlését, melyen **Schwartz** Sion, a szigeti központ kiküldöttje tartott beszédet a mizrachizmus célkitűzéseiről és programjáról. Az új Ceire Mizrachí szervezet 30 taggal alakult meg és a következő vezetőséget választotta meg: **Diszelnök:** **Friedmann** Sije, **vezetőségi tagok:** **Wein**feld Sije, **Adler** Baruch, **Pataki** Dávid, **Aron**, **Polák** Majsa Leib, **Sternberg** Efraim, **Feld** Smetel, **Spielmann** Jakab. A Ceire Mizrachí megalakulása után azonnal hozzáfűtött a Keren Chaluc Hamizrachí akció levezetéséhez.

Hirdessen a „NÉPÜNK“-ben.

"POMPADOUR" női konfekció áruház

Cluj, Regele Ferdinand 21.
Kész női ruha és kabátkülönlegességek nagy raktára
Olcsó és jó kiszolgálás.

Szelid megjegyzések a temesvári konferencia előtt

A világ lázas vajdásában van és korunk nagyfotóssága problémái közül nem korszakos jelentőségű az a konferencia, mely június 4-én és 5-én fog lezajlani Temesváron. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hirtelen egybe delezátsult. Régebben ünnepe volt ez az erdélyi zsidóságnak. Sulyt és jelentőséget kapott mindenkor, amikor Kolozsváron megszállt a vezérek hívd szava. Örömmel volt. Öröme a konstruktív munkának és a zsidó összetartozás szimbóluma.

Hova lettek ezek az idők? Mióta Temesvárra került a központ, erőiben kis vidéki keret lett, minden belső tartalom nélkül. Melységes eszaladás érte mindazokat az erdélyi cionistákat, akik azt hitték, hogy új erő tenál az erdélyi cionizmusba, ha Kolozsvár helyett a temesvári cionisták játszó a primet. Mi történt azóta, amióta átvitték Temesvárra a Zs. N. Szövetség központját? Semmi! Egyáltalán semmi. A Keren Kojemel jövejelem leestel minidálsra. A Keren Hájjesod is nagyon erőben, csak ha a delegátusok járnak Erdélyben, van egy kis élénkség. Semmi kezdeményezés, semmi munkakészség. Az összes vidéki szervezetek drán és vezetős nélkül imbolyognak a szerintebebebebe. Egy magadál és a szemézzel tehetetlen ovezelőség uralkod a helyzetet azóta, amióta Kolozsvár helyett Temesvár lett a centrum.

Az erdélyi cionisták zöme megelégette ezt a gádzákkodást. Palesztina felépítésének tempója megköveleli, hogy itt is a yanok álljanak az élen, akik nemcsak hanggal, hanem karral is tudnak cselekedni. Ezért a mult év nyarán ez ügyben írott cikksorozatunk mellőjtét kell újból hangoztassuk. El Temesvárról! Vissza Kolozsvárra. Temesvár cionistái leviszdgáltak és — megbuktak. Minden ántudatos cionistának kötelessége a konferencián hangot adni annak az elégedetlenségnek, mely bennünket eltölt. Vissza

Kolozsvárra. Mert az jobb volt, többet és jobbat dolgozott. Most már tudjuk — mit nem tud Temesvár. Organizálni, szervezettel vezetni. Vissza Kolozsvárra. Elég volt Temesvárból.

Kérjük olvasóink közül azokat, akik e mozgalmat helyeslik írtanak lapunk szerkesztőségének, hogy a mozgalomnak egyöntelűséget és kellő sulyt adjunk. Rövid hozzászólásoknak is helyt adunk.

A váradai orth. hitközség vezetősége rágalmaz

Kaptuk a következő levelet: Ig-n tisztelt Főszekeresz! Sziveskedjék alant sorainknak b. lapja legközelebbi számában helyet adni: A „Nagyvárad” c. napilap folyó hó 10-iki számában az Orth. hitközség vezetőségének válsza” c. címmel hírlapi közlemény jelent meg, melyben a Zsidó Jóléti Szövetség által elhelyezett per sejték akciója is vanokozik. Ebben a közleményben ezzel kapcsolatban olyan kitélélt használt a hitközség jelenlegi elnöksége, melyből arra lehetne következtetni, mintha a befolyt pénzzel nem számoltak volna el.

Nem vagyok hírlapi polemikák híve, de ez esetben kénytelen vagyok a nagy nyilvánosság előtt kitélelni, mint a volt rezsim „cedaka” bizottságának egyik tagja és mint aki a perselyekciónak mult év június végéig adminisztrátora voltam. Hogy az ekezőbéli befolyt összeg mult év június 24-én teljes egészében el lett szálva, amit az orth. ir. hitközségnél elfekvő adatok is igazolnak. A befolyt összeg, az inkasszációk díjainak, valamint a perselyek beszerzési ára egyrésztnek levonása után fanamaradott összeg, az a jelentkező szegények és arra rászorultak között egy hitközség által elosztott közreműködésével ki lett osztva. Ezzel minden ellenkező állítás tehat szemenzedett valótlan, ami csak arra jó, hogy ezzel a nyilvánosságot félrevezessék. Mindaddig tehat, amíg a jelenlegi vezetőség a „Nagyvárad”-ban erre vonatkozó állítását bizonyítani nem fogja, ezt rosszakarúul komolytalanul bírálok és annak tudom, hogy az általuk adott programból eddig csak a rágalmakat és gyűlöletet valószínűleg meg, de közérdeket szolgáló ténykedésre képtelen.

Eöre is köszönöm tisztelt Főszekeresz! urnak sziveségét, vagyok
Oradea, 1933 május 16-án.
kész híve:
Leitmann Deszö.

A csányi Ceire Mizrachí helyi csoportja Lag Bömer alkalmával a kosicei Ceire Mizrachival kötötte, nagyszabású kirándulást rendezett mindegy 100 Ceire és Ceirelek részvételével. A kirándulást Ch. Beutun és Ch. Schwartz csányi Ceire Mizrachista vezetők rendezték. Ch. Wollner (Kosice) nívós előadást tartotta nap jelentőségéről.
Gr.

BORGOS Szépen és olcsón vegyileg tisztít. mos, vasal! Fehérnemű és gallérmocást vállal!
Bazárépület — Színházoldal
Fiók-felvétel Holdas-templommal szemben, Piața Unirii (Szt. László-tér) 16.
Gallér darabja 3 lei

Elegáns, finom és olcsó ruhákat csak **HACKMAYER** uriszabó készít Oradea, P. Regina Maria 3 (Báker-tér)

Orth. בית אברהם Bukarestben!
30 és 40 letes komplett menü Ugyanott olcsó éjjeli szállás
WEISZ ADOLF
völ szbeni בית שאלמיגראוס Bukarest, Str. Smardan 29. I. emelet

WEISZ ADOLF
völ szbeni בית שאלמיגראוס Bukarest, Str. Smardan 29. I. emelet

Elegáns szalmakalapok olcsón és nagy választékban
a „HEDEKA” Szalonban
Strada Prințul Carol I. (Kath. Kör mellett.)

RÖVID HIREK

SZALONIKI. A görög kormány 10 millió drachma kölcsönt folyósított, hogy az 1931-es antiszemita zavargások során lerombolt Cempbell zsidó nevében megkezdődjenek az építkezések. Az új építkezések 400 zsidó család számára biztosítanak lakást.

LEMBERG. A lembergi német iskolából az összes zsidó lenitlök mezsztelték.

KONSTANCA. Az Ardealul hajón Palesztinába utazott 123 romániai zsidó turista, akiket a palesztinai hatóságok nem engedtek partizsállani, a napokban megérkezett Konstarcába. A zsidó lakosság meleg fogadtatásban részesítette a visszatevő zsidó turistákat. A romániai cionista executive küvélni fogja a Jewish Agencytől, hogy a turistacsoport az országban, akik ezt kívánják, a kvótán kívül becseneknek rendelkezésre kerüljenek.

NEW YORK. A Pennsylvania hotelben a napokban tartott konferenciát az amerikai zsidó szervezetek, amelyen elhatározták, hogy kampányt indítsanak a jidís nyelv és irodalomnak az amerikai iskolákban való bevezetéséért.

JERUZSÁLEM. A Hollinger partján a napokban nyílt meg ünnepélyes keretek között egy fűrészes üdülőhely. Az ünnepélyes megnyitó alkalmával megjelentek a hatóságok képviselői és az arab és zsidó érdeklődők megbízottai is. — A német és zsidó érdeklődők megbizottai is. — A német és zsidó érdeklődők megbizottai is. — A német és zsidó érdeklődők megbizottai is.

TELAVIV. Het évi kénszermunkára állt a bíróság egy arabot, mert minden ok nélkül agyonverte őspát. — Telaviv város hírdeményben fordult a város közbiztonságára, melyben felszólítja az egész lakosságot, hogy ne tartanak a lakóhelyükön. Mert dacára annak, hogy hetek óta százzal jönnek a városba újabb zsidók megtelepedni, azonban az elmúlt fél évben kerék négyezer szoba épült fel és ez a legpesszimistikusabb számítások szerint is elegendő. Felszólítja a házvezetőket, hogy ne emeljék a lakbért, mely végül Telaviv gazdasági visszafejlődéséhez fog vezetni.

INSBRUCK. A német munkanappal kapcsolatosan, a német kormány 115 embert engedett ki a gyűlöletfogásból. Az „Angria” kihangsúlyozza azon körülményt, hogy a kiszabadítottak között egyetlen zsidó sem volt. — A németországi zsidóság szomorú helyzetére jellemző, hogy ma már még azok is elvesztették a jobb jövőben való reményességüket, akik a jelenlegi túlzott kilengéseket csak átmenetnek tekintették. Ennek egyik legnagyobb bizonyítéka az, hogy a gyűlöletfogások és nagyobb tömegekben keresik fel kereskedők és gyárosok a hajózárságokat és azokat el irtják és az üzletkiszárait megbizhatóság jöbérteiknek azzal a kérelemmel, hogy árúik és holmijaik értékesítése után — ha lehetőség van — azok ellenértékét küldjék utának külföldre.

LONDON. Angliában zsidó tőkésből álló társaság alakult, akik egymás között 40 000 fontot gyűjtöttek meg Palesztinában Mózes Smilanszky nevére egy kolóniát létesítsenek.

ANTWERPEN. A német kormány képviselőiben az itteni zsidó gyűlöletgyűlöletet felkerekítve egy delegáció, amely egy bankár és egy ügyvédből áll, hogy tárgyalásokat folytasson a Németország részére eszközöndő gyűlöletellenes intézkedésekre. Rekompenciációkat hajlandók voltek két oly hánovi zsidó ügyvéd gyakorlatát visszazserezni, akikről az megvan a tény, hogy a gyűlöletgyűlölet és kereskedők nem teszik az ügyileg létező, a 250 000 000 márkát kitevő német gyűlöletgyűlölet-ségielt a német kormány fogja linan zirozni. A zsidó gyűlöletgyűlölet nem jiedtek meg hiltterek lenyegtelésétől és a delegációnak türes kézzel kellett kezautaznia.

BERLIN. A berlini diákszövetség azon zsidó tanárokat ellen is boykottot hirdet, akik megmaradtak állásukban. A diákszövetség kijelentette, hogy mindezek a keresztény diákok, akik ezt a boykottot nem követik, ki lesznek zárva a diákszövetségből. — A diákszövetség elhatározta, hogy mozgalmat indít, hogy ne csak a nyilvános könyvtárakból vonják ki a zsidó és marxista műveket, hanem a magánkönyvtárakból is. — A német könyvkereskedők elhatározták, hogy a jövőben egyetlen bel- vagy külföldi zsidó szerzőnek sem hozzák a műveit forgalomba — A munkágyibíróság egy jogerős ítélete szerint a zsidó alkalmazottakat mindenki felmondás és kártalanítás nélkül elbocsájthatja. — A kormány szigorú törvényt fog életbeléptetni a zsidó vegyes házasságok megakadályozására. — Az „Arischer Rundschau” követeli a kormánytól, hogy tiltsa meg a zsidóknak, hogy keresztény templomba beleygék a lábukat.

„Az új németországi „gezera” egytáborba hozta az egész világ zsidóságát.”

A jugoszláviai hitközségek országos kongresszusa.

A jugoszláviai zsidó hitközségek még április havában tartották Belgrádban ötödik évi kongresszusukat, melyen több mint 200-an jelentek meg. Sándor jugoszláv király első adjutánsát küldte el a maga képviselőiben, ezenkívül az összes miniszterelnökök is képviselve voltak a kongresszuson.

Az ülést Dr. Pops Frigyes, a belgrádi hitközség elnöke nyitotta meg és meleg hangon emlékezett meg a német zsidók sorsáról. Az elnöki megnyitó erős szavakban ostorozta a németországi zsidóüldözést. Nem akarunk — mondotta — Németország belligyeibe beavatkozni, de rémületünknek és megdöbbenésünknek adunk kifejezést, hogy egy kulturálisan ilyen üldözés lehetséges. Indítványára a következő határozati javaslatot fogadták el:

A jugoszláviai zsidó hitközségek kongresszusa nagy izgalomban fogadta a hallatlan németországi eseményeket, melyek a német zsidók embri jogait, polgári szabadságát és gazdasági existenciáját megsemmisítették.

A jugoszláv zsidó hitközségek kongresszusa e nehéz órában meleg szimpátiáját fejezi ki a német zsidók iránt és testvéri kezét nyújtja feléjük.

A jugoszláv zsidóság úgy tekinti a német bírodalmakat, mintha ize történetek volna meg és az egész világ zsidóságával együtt sőt emel a zsidó név becsületéért és a német zsidóság megmenté-éért.

Viharos tapersk után dr. Alcalay Iszák, országos főrabbi üdvözölte a kongresszust. Utána dr. Spitzer Hugó, az észéki zsidó hitközség érdemes elnökét díszelnöknek választották, majd meleg lelkesedéssel üdvözölték a zágrábi zsidó hitközség elnökét, dr. Schick Lavoslavot, aki gyűjlti határu gyűnyörű beszédeit tartott. Schick többek közli eeket mondotta: „Az új németországi „gezera” egy táborba hozta az egész világ zsidóságát. Meg kell mutatnunk zsidó szolidaritásunkat!”

Az új választások eredménye a következő: a hitközségek kongresszusának elnöke: dr. Pops Frigyes, alelnökei: dr. Alcala David, (Belgrád), dr. Kohn Hugó, (Zágráb) és dr. Kalmár Elemér, (Szabadka).

Első és egyedüli mechanikai gyár שבת
BECLEAN
ejönlja szennázációs árban gyártmányait.
1 darab H. W. minőségű Talsz No. 1. 120/160 cm. nagyságban, szép selyem csitokkal 170 let. Más méretű és minőségű talszok árni ennek arányában. Viszont-éledők 10—20% rabattot kapnak. Kivánatra díjmentesen katalógus.

Művészi perzsaonyegek, szővött gobelinek, külföldi fonalak
Schulhof Emilné
„Orient” Szővművészeti iskola
Oradea, Str. Episcopal Ci rogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétel gyorsan és pontosan eszközölnének.

Goldmann Bernát
orth kóser vendéglője
Prága
II. Truharska 10 II. emelet.
A legnevesebb szlovákiai orth. rabbik hechserevel

Gyenge férfiaknak
válasszbélyeg ellenében díjmentesen küldöm szabadalmazott szennázációs
„HEURÉKA”
tálalmányom ismerteljét. — Cim:
„PATENT 616” (11),
1. sz. po-tafiók.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

A fürdővendég

Karlsbadban a helekben, egy vérszívó rovarka megcsipelt egy lengyelországi zsidó bácsit, mire a vendég emigyen kezdett morfondirozni:

— Nem értem. Ha beteg vagy mint én, akkor mit ugrálsz. Ha pedig egészséges vagy, akkor mi az ördögöt keresel Karlsbadban?

Furcsa kívánság

Két lengyel zsidó — kiknek dolguk lévén néhány napig Bécsben — felkeresték egykori földijüket Najert és megkérték, hogy néhány napra bocsásson rendelkezésükre egy szobát. Nagyon szívesen — mondja Nejer — csak egy kikötésem van és pedig, hogy fehéremutit válasszatok. Rendben van — szólnak a vendégek — ha ehhez ragaszkodol feltételeket elfogadjuk és ezzel ellátvóztak. Amikor az utcára érnek, megszólal az egyik: Mégis furcsa ember ez a Nejer, mert mi haszna van neki abból, ha te felveszed az én ingemet és én a fiedet?

Elmés megoldás

Szígtelen egy zsidó bácsit a nagy bafurjával kifűled handukol az átomáshoz.
— Bácsit — szól a fiakeres — üljön fel a kocsiira, tiz lejért kiviszem.
— Hát a bafurjé mit fizelek? Kérdi a bácsit.
— Azért semmit, azt kiviszem grátisz.
— Akkor vigye ki a csomagomat, én majd gyalog fogok kísértálni. K. D. Satmar

Aki a tenger vizében nem rabbi...

Közeledik a fürdőszere on és ezzel kapcsolatban beszélt el egyik ismert erdélyi zsidó vezérferfiu:
Volt egy barátom, akivel együtt jártam a pozsonyi jesivában. Később neolog rabbi lett egyik kis helyiségben. Róla mesélték el, hogy egy abbázati nyaralása alkalmából sokat járszadózott a tengerben — nem rabbihoz méltóan. Egyik nagybátyja, aki vallásos ember volt, ezért felelősségre vonta, mire papunk így válaszolt.
— En rabbi csak a szárazon vagyok — de nem a tengerben...

Miért szabadultak hamarabb?

Tudvalevőleg Isten 400 esztendőre tervezte a zsidók egyiptomi rabszolgaságát s ennek dacára őseink 210 évig nyomorgtak ott. Az 50%-os engedmény az aszszonyoknak volt köszönhető. Deputációba tömörültek és elmentek kihallgatásra az égi Altához.
Jóságos Teremtőnk, enged szabadon férjeinket, hisz már eleget snylődtek a rabigában.
Nem lehet — mondja az Ur — mert a leföltendő Gólusz időnek fele még hátra van. Ez a büntetés jár még nekik.
Felséges Urunk! Sohse aggasszon az Téged, mi gondoskodni fogunk arról, hogy ne takarítsanak meg semmit a góluszból, bizd csak reánk őket.
És a Mennyet Intéző meghajlott a feleségek érve előli. S a óta...

Intelem

A zmén végeztével hazefelé tartanak a bachurok a rabbi összegyűjlti őket s bucsúzás után így szól hozzájuk:
Egy kéréssem volna hozzátok mielőlt utnak indultok: „Wenn Ihr nach hause kommt, so sagt Mir nichts schlechtes nach”. A tanuló ifjak ijedten mondják: Isten őrizz, hogy mi ilyesmire gondoljunk, hát hogyan volna az lehetséges? A rabbi megnyugtatta a csodálkozókait: „Ihr sollt, das was Ihr bei Mir gelernt habt, nicht schlecht sondern gut nachsagen”.

NÉPÜNK

ZERKESZ/TOSEG ES KIADOMIVAIAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephon: 440

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Egész ötre hitközségeknek és állalatoknak 300 Lei, magánosoknak 250 Lei, K ü f ö l d ö n : 4—2 Dollár, Kc. 120—80, P. 25—15, S. 30—20, Dinar 200—150.

Hitközségi békét — a Tóra szellemében

Irta: LEITNER SÁNDOR, a nagyváradi orth. hitközség elnökhelyettese.

„S Izrael laborozott szemben a hegygyel” — Kóst így kommentálta: szívük egybedobbant, mint egy emberé! Bőlcseink megmuyarózzák: Ahogy elérkeztek őseink a Szináj-hegy lábához, megdöbbsentte őket a dítlő ellentét! Mily jelentékes a Szináj-hegy, s milyen fenkölt feladatra van kizemelve! Az isteni kinyilatkoztatás és a Tiszorancsolat lánggái irt belűnek s a világot megrázó dörgek őrköké megszentelt helye lett Szináj, a legkisebb a körülbedő magaslatok között! A nemrég még rabszolgaságban és belső meghasonlásban vergődő Izrael e látvány hatása alatt, kezét nyujtoit egymásnak, egy szívvel és egy lélekkel, mint egy ember kiáltották: „Názso Vnismoh!”

A szerénység ereje, ami Mózes tanítónk személyében és a jelentéktelen Szináj-hegy jenkült elhatoltságában nyilvánult meg, emelte fel őseinket — Seouoth ünnepe, — a lelki összhang, a zavartalan egyetértés és az Örökkévaló, valamint szent Thórja iránti hódoltnak a piederstűjára.
Csak ahol lelkűdűtik a gőgöt és megbecsűljük embertársinkat, ott nyitlnak csak széles országutat az egység és a Törtsizlet jenszeges ideájainak.
Ezen ünnepi gondolatok foglalkoztatnak bennünket a Tóra-ünnepek küszöbén, amidőn az erdélyi hitközségekben daló belháborúk és azoknak pusztító következményei ponulnak el lelki szemek előtt!
Áldatlan testvérharc, mások lebecsűlése, meggyanúsítás, megvetése és helyenkénti partikuláris érdekek, ezek a kulferrásai a szomorú helyzetnek! Ezért nem emelkedhetünk fel a szerénységnek és az ebből fakadó egyetértésnek arra a magaslatra, ami nélkül őseink sohasem érthették volna el az isteni kinyilatkoztatást és nem mondhatták volna magukénak a szent Tör!

A temesvári konferencia elé

Több hozzászólás érkezett legutóbbi számunkban közölt cikkünkre. A hozzászólások unisono kihangsúlyozták, hogy minden tekintetben igazunk van. Temesvár nem váltotta be a hozzáállását reményeket. Az igéreteket helyett lelteket várt volna Erdély cionista közvéleménye.
Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a hozzászólások közül van egy, amely különös érdeklődésre tarthat számot. Tudnillik olyan cionista irta, aki annakidején kezdeményezője volt annak, hogy Kolozsvár helyett Temesvár legyen a cionista élet központja. Ő is csalódott és ő is visszasírja a régi kolozsvári érat.
Erdély cionista közvéleményének hangját reprodukáljuk, amikor azt kiáljuk Temesvár felé: elég volt! Nem kell nekünk többé ez a vezetőség, nem kell Temesvár, mert nem ért meg Erdély zsidó lelkét.

sőt helyenként fizikai létét is — elkerekedett ellenségek rettenetes gyűrűje jenyegelti.

Ha a szélszört hitközségek megfelelnék békében és egyetértésben hivatusuknak, akkor remélhetjük csak, hogy egymással összhangban és egyetértésben képezik a galuti hitközségek gerincét s akkor jellenek meg hivatusuknak az Ur imadala s a Tóra megtartása terén.
Csak így képezhetnek acélos és átláthatatlan védelmi szervezetet a külső ellenségek myrdájai ellen.
Vajha Szináj szelleme ihletné meg az erdélyi orth. hitközségek partjait és reprezentatív erőt, szent Seouoth ünnepepünkön s akkor hisszük, hogy az eredmény nem fog elmaradni!
Mert a Tóra szélszört sáncai, a hitközségek, csak az esetben kapnak új erőre, hogy betölthessék az Örökkévaló által szabott legszentebb feladataikat.

150 rabbi halotti ruhában mondott egyházi átkot

Jeruzsálem május 25. — A „Népünk” március 10-iki számában „Durva támadás Kuck palesztinai főrabbi ellen” címen részletesen foglalkozott azzal a példátlanul durva támadással, amelyben Kuck főrabbit részcsillétek az Agudasz Jiszroel részéről. A Kol Jiszroel című aguda lapban történt ez inzultus és „Ceiré Slome Emune Jiszroel” című pamfletben. A felháborodás moraja zugott végig az egész jisurun, mert Kuck főrabbi szemé, é annyira liszlett és közbecsűlt, hogy az őt ért támadással minden palesztinai vallásos zsidó azonosította magát. Legnagyobb volt a felháborodás Amram Blau ellen, aki a „Kol Jiszroel” című lapot szerkeszté, és Jákob Blau ellen, aki a Jeruzsálemi Agudasz Jiszroel vezetője. Bár már az inzultus megtörténtek is erélyes hangok hallatszóttak és Chof. c Chaim is, aki akkoriban a szent-

földön volt mélységes felháborodással nyilatkozott a nagy gaont ért támadásról. A kedélyek nem nyugodtak meg. Bizonytlék erre az a nagyszabású chérem, amely az elmúlt héten páralan külsőségek között zajlott le, Jeruzsálemben:
150 kiváló rabbi feilöltötte a fehér jomkipuri ruháját, kinyitották a Tóraszekrényeket és sóvárufvás mellett, Széfer-Tórákkal kezűkben mondták ki a chéremet az Agudasz Jiszroel vezetői ellen, akik úgy Isten, mint ember előit felelesek ezért a chulhaseméret, amelyet Kuck főrabbi ellen elkövettek. A kiadott chéremet illetészetlen és az összes hitnaryalati főrabbi aláírásával ellátva bocsájtották a nagy nyilvánosság elé.